

v evropské politice (8. 5. – 14. 5. 2017)

Událost týdne:

12. května byl poprvé ohlášen masový kybernetický útok, který dle o dva dny později zveřejněných informací Europolu zasáhl nejméně 150 zemí světa a měl kolem 200 tisíc obětí, zejména podniků. Program, který zablokoval počítače a za jejich odblokování žádal výkupné, zasáhl nejvíce britský zdravotnický systém, ruské banky, francouzskou automobilku Renault či univerzity v Řecku a Itálii. Útočil především na počítače s operačním systémem Windows XP. Podle ředitele Europolu Roba Wainwrighta bilance postižených počítačů ještě poroste. Zdroj útoku zatím není znám.

8. května upozornil francouzský tisk při hodnocení vítězství francouzského centristického prezidentského kandidáta Emmanuela Macrona nad nacionalistkou Marine Le Penovou na nejnižší volební účast od roku 1969 (pod 75 %) i na to, že mnoho Francouzů nevolilo ani tak pro Macrona, jako spíše proti Le Penové. Pro Macrona tak bude důležitý výsledek jeho hnutí Vpřed! v červnových parlamentních volbách. Vpřed! v témž týdnu zveřejnilo jména 428 kandidátů do voleb, expremiér Manuel Valls nominován nebyl. Více než polovina kandidátů pochází z občanské společnosti, což Macron avizoval již v rámci předvolební kampaně. Macron na konci týdne oficiálně převzal prezidentskou funkci od svého socialistického předchůdce Françoise Hollanda.

9. května informoval server iROZHLAS.cz, že německá policie zatkla německého vojáka, jehož podezřívá, že společně se dvěma již dříve zadrženými muži plánoval útoky na německé vysoce postavené politiky prosazující prouprchlickou politiku. Útok měl být následně sveden na uprchlíky. Německá ministryně obrany Ursula von der Leyenová (CDU) chce provést reformu, která by umožnila odhalit pravicový radikalismus uvnitř bundeswehru a předcházet mu. Podle koaliční SPD by von der Leyenová měla převzít zodpovědnost. O krajně pravicovém směřování jednoho ze zadržených vojáků jeho nadřízení věděli již od roku 2014.

10. května oznámil rakouský vicekancléř a předseda vládní Rakouské lidové strany (ÖVP) Reinhold Mitterlehner, že se rozhodl v následujícím týdnu rezignovat na všechny své funkce. Důvodem mají být spory uvnitř strany i vládní koalice se sociálními demokraty (SPÖ). Novým předsedou ÖVP byl koncem téhož týdne zvolen ministr zahraničí Sebastian Kurz, který prosazuje vypsání předčasných voleb, jež by ukončily koalici s SPÖ. Rakouský kancléř Christian Kern (SPÖ) si naopak přeje uchovat vládu až do řádného termínu voleb v příštím roce.

10. května vyjádřil kosovský parlament na návrh opozice nedůvěru vládě. Prezident Hashim Thaçi následně parlament rozpustil. Očekává se, že vyhlásí předčasné volby. Vláda nedokázala v parlamentu prosadit schválení hranice s Černou Horou, neboť by tím dle opozice přišlo Kosovo o část území. Spory panovaly i uvnitř vládní koalice Demokratického svazu Kosova (LDK) premiéra Isa Mustafy a nejsilnější Demokratické strany Kosova (PDK), v jejímž čele stojí předseda parlamentu Kadri Veseli.

14. května zvítězili v zemských volbách v nejlidnatější spolkové zemi, západoněmeckém Severním Porýní-Vestfálsku, křesťanští demokraté (CDU) kancléřky Angely Merkelové. Dle předběžných výsledků získala CDU 33 % hlasů. Druhá sociálnědemokratická SPD, která byla dlouho favoritem voleb, obdržela 31,2 % hlasů. Do zemského sněmu se probojovali i svobodní demokraté z FDP (12,6 %), Alternativa pro Německo (AfD) (7,4 %) a Zelení (6,4 %). SPD letos proti CDU prohrála již třetí zemské volby. Na podzim čekají Německo celostátní parlamentní volby.

Telegraficky

- Dne 10. května informovala agentura ČTK s odvoláním na turecká média, že turecký prezident Recep Tayyip Erdogan sdělil v dopise adresovaném EU, že Turecko si i nadále přeje pokračovat v přístupových jednáních s EU.
- Dne 11. května informovala agentura ČTK, že Evropský parlament naplánoval na plenární zasedání na 1. června bod týkající se rizika politického zneužití médií v ČR. Na zařazení bodu panovala shoda již delší dobu. Znění bodu se může ještě změnit, nebo může být i vyřazen.

